

UW REF.

ONZE REF.

DATUM 09.03.2020

BIJLAGE(N)

CONTACT PHILIPPE HOCEPIED

E-MAIL philippe.hocepied@health.fgov.be

Aan de werkende en plaatsvervangende leden van
de Adviesraad inzake voedingsbeleid en gebruik
van andere consumptieproducten

Notulen van de vergadering van de Adviesraad inzake voedingsbeleid en gebruik van andere consumptieproducten – 18 februari 2020

Agenda

1. Goedkeuring van de agenda
2. Feedback van belangrijkste punten van 41ste sessie van codex comité CCNFSDU, Düsseldorf (Duitsland), 24-29 november 2019 (Isabelle Laquiere)
3. In het kort:
  - Update wat betreft de unielijst van voedingsaroma's (bijlage I bij Verordening 1334/2008) (K. De Pauw)
  - Notificatieplicht van voeding voor bijzondere groepen: tijdsplanning voor verschillende producten (Els Heyvaert/Amandine Darimont, Isabelle Laquiere)
  - Update normdiscussie dioxines (C. Vinkx)
  - Update normdiscussie mycotoxines: T-2 en HT-2 toxines, DON en gemodificeerde vormen, moederkoornsclerotia en -alkaloïden (C. Vinkx)
  - Update normdiscussie plantentoxines: tropaanalkaloïden, pyrrolizidine-alkaloïden, opiumalkaloïden, cyanogene glycosiden, THC (tetrahydrocannabinol) (C. Vinkx)
  - Andere punten landbouwcontaminanten: quinolizidine-alkaloïden, ochratoxine A, glycoalkaloïden
  - Update toelatingsaanvragen additieven (C. Vinkx)
  - Update opvolging herbeoordelingen additieven (C. Vinkx)
  - Update enzymen (C. Vinkx)
  - Nieuwe oproep contractueel onderzoek (C. Vinkx)
4. Komende evenementen, conferenties en workshops
5. Varia

NOTULEN VAN DE VERGADERING

1. Goedkeuring van de agenda

In afwezigheid van Ph. Mortier, verontschuldigd, wordt de vergadering voorgezeten door C. Berthot.

M. Sermeus stelt de heer Mark Van Mulders voor (werkzaam bij Puratos), die vanaf heden deel uitmaakt van de delegatie van FEVIA, meer bepaald als voorzitter van de werkgroep etikettering van Fevia.

Bijkomende agendapunt?

Er worden drie agendapunten toegevoegd aan de agenda onder punt 2:

- 2.b.** Internationaal jaar van de Plantengezondheid (International Year of plant health IYPH2020 (Lieven Van Herzele)
- 2.c.** Nutri-Score: stand van zaken van de besprekingen tussen de landen die het project steunen (op vraag van FEVIA ; L. Doughan)
- 2.d.** Feed back WG GFL van 7 februari: 'Farm to fork strategy' van de Commissie en implementatie van 'Transparency'-Verordening (op vraag van FEVIA, J. Pottier en B. Horion)

Goedkeuring verslag vorige vergadering:

Ter herinnering, het verslag van de vergadering van 22 oktober 2019 werd reeds eerder per e-mail goedgekeurd. De ontvangen opmerkingen werden opgenomen in [het verslag](#) dat beschikbaar is op de website.

2.a. Feedback van belangrijkste punten van 41ste sessie van codex comité CCNFSDU, Düsseldorf (Duitsland), 24-29 november 2019 (Isabelle Laquiere)

2019_11_24_29_CCN
FSDU_41__Dusseldorf

Isabelle Laquiere geeft een beknopte samenvatting van de belangrijkste punten van het (hierbij gevoegde) verslag.

FEVIA vraagt welke van de punten volgens de FOD de goede richting uitgaan en welke onderwerpen dreigen niet de goede richting uit te gaan en aandachtig dienen te worden opgevolgd.

I. Laquiere stelt dat de werkzaamheden in verband met de verdere ontwikkelingen van de standaard voor opvolgzuigelingenvoeding (o.a. opsplitsing voeding voor oudere zuigelingen enerzijds en peuterdrinks vanaf 1 jaar) prioritair zijn. Te bekijken of dit een aparte standaard wordt of verder onder de opvolgzuigelingenvoeding gaat vallen. Dit is gevoelige materie (marketing en etikettering) want vele ontwikkelingslanden zien deze producten als borstvoedingssubstituten.

Daarnaast zijn de uitwerking van de NRV-R (referentie-innames) voor zuigelingen en jonge kinderen ook van belang. Het werk rond de opstelling van voedingsprofielen voor gebruik in de Front-of-pack etikettering (FOPNL) dient uiteraard ook verder opgevolgd te worden. Dit zijn in het bijzonder onderwerpen waar codex mogelijks voorloopt op de wetgeving in de E.U.

2b. Internationaal jaar van de Plantengezondheid (L. Van Herzele)

De leden van de vergadering krijgen de [promotiefilm voor het Internationaal jaar van de Plantengezondheid](#) te zien.

De Verenigde Naties hebben 2020 als het Internationaal jaar van de Plantengezondheid afgekondigd met als doel de bewustmaking rond plantengezondheid te verhogen bij zowel het grote publiek, de stakeholders als de beleidsmakers. Ze hebben daartoe het IPPC uitgenodigd om het project in handen te nemen. IPPC staat voor International Plant Protection Convention. Het is één van de drie internationale instanties die internationale normering kunnen voorstellen, naast de Codex Alimentarius (voedselveiligheid) en OIE (diergezondheid)

Plantengezondheid is de discipline die ervoor zorgt dat vermeden wordt dat schadelijke organismen (virussen, schimmels, nemathoden, insecten, ...) ons grondgebied binnenkomen, om ze zo goed mogelijk te monitoren wanneer ze worden vastgesteld om ze in te perken of uit te roeien om het eigen grondgebied en andere landen te beschermen tegen verdere besmetting.

Hiervoor heeft ook de Europese Plantenbeschermingsorganisatie of EPPO (die ressorteert onder het IPPC) een actie opgezet en een mascotte ontworpen, genaamd "Beastie the bug", die we hier bij hebben. Bedoeling is een beetje om Beastie (stelt een schadelijk plaagorganisme voor) te laten reizen zoals mensen en goederen en ook kunnen vergezeld worden van schadelijke organismen. De campagne wordt gevoerd in 52 landen die lid zijn van EPPO.

L. Van Herzele vraagt daarom aan de leden om samen met Beastie een foto te nemen en vraagt de goedkeuring voor de publicatie ervan op de Twitterpagina van EPPO. Daarmee kan eenieder blijk geven van het bewustzijn van de problematiek en het belang voor de voedselvoorziening, de landbouw, en onze leefomgeving. De aanwezige leden zijn akkoord en er wordt een foto genomen. L. Van Herzele bedankt de leden voor hun medewerking.

Meer informatie op de website van FAO:

FAO/IPPC pagina <http://www.fao.org/plant-health-2020/home/en/>

- **Communicatietoolkit** en "**Brochure**" <http://www.fao.org/plant-health-2020/communication-toolkit/en/>
- En op de **Twitteraccount van EPPO**: https://twitter.com/bug_beastie/status/1232934451400802304

2c. Nutri-Score: stand van zaken van de besprekingen tussen de landen die het project steunen (L. Doughan)

De laatste vergadering vond plaats op 30 januari 2020 in Berlijn.

Stand van zaken: de Nutri-Score zal binnenkort in de volgende landen worden ingevoerd: Nederland (engagement tegen 2021), Spanje (nog niet formeel goedgekeurd op politiek niveau), Zwitserland, Luxemburg en Duitsland (dat het officieel in gebruik zal nemen in september 2020). Oostenrijk was aanwezig als waarnemer.

De Nutri-Score wordt nu geleidelijk aan door de meeste Belgische verdelers ingevoerd (bv. Delhaize, Colruyt, Carrefour, Intermarché, ...). In theorie zouden Aldi en Lidl binnenkort moeten volgen (Aldi Zwitserland heeft zich ertoe verbonden om de Nutri-Score in te voeren en aangezien dit twee Duitse groepen zijn en Duitsland het al heeft goedgekeurd, is er hoop...).

In Frankrijk hebben in december vorig jaar alleen al ongeveer 60 bedrijven zich geregistreerd om de licentie aan te vragen. Men verwacht dat de Nutri-Score over twee jaar op ongeveer 40 à 45 % van de Franse markt in gebruik zal zijn. Het gezondheidsagentschap 'Santé publique France' heeft het merk Nutri-Score ook in de voornaamste landen buiten de EU geregistreerd.

Er is ook gesproken over een gemeenschappelijke aanpak in een poging om de zaken te vereenvoudigen door in alle landen een governance-systeem voor de Nutri-Score-tool op te zetten. Frankrijk (de leader) is voorstander van die globale aanpak, en krijgt bijval van de betrokken lidstate.

Dit akkoord zal twee bijlagen bevatten:

- Een bijlage met alles wat nodig is voor de werking van het toekomstig wetenschappelijk comité (frequentie van de vergaderingen, stemregels, onafhankelijkheid van de experts, enz.).
- Een bijlage over de pan-Europese structuur van het governance-systeem, met een deel over het 'commitment' van de Nutri-Score wat het 'evidence-based' betreft en een deel over het Europese Secretariaat: personeel, taakverdeling, budget, werklust en eventuele outsourcing, structuur van het governance-systeem, stemregels, externe communicatie, FAQ, systeem voor conformiteitscontrole (door Veritas, Sciensano, ...), enz.

N.B: Santé publique France en FOD Volksgezondheid gaan ervan uit dat bedrijven de Nutri-Score als een goede huisvader toepassen en dat er geen of weinig fouten zijn.

De volgende vergadering zal normaal gezien gehouden worden in de week van 20 april, in Den Haag (Nederland). De bedoeling is om het document vóór eind juni 2020 af te werken.

Tegelijkertijd heeft Italië via de TRIS-procedure een ander systeem bekendgemaakt (op 'batterij'basis). Frankrijk gaat uiteraard (binnen de 3 maanden) reageren.

S. Lauryssen vraagt of de berekening zelf ook gaat worden aangepast. De guidelines worden soms aangepast vanuit Frankrijk (mbt de berekening). Zie oktober vorig jaar: aanpassing guidelines m.b.t. de berekening voor gearomatiseerde waters, oliën (van D naar C). In hoeverre wordt de sector daarvan op de hoogte gebracht? Moeten we zelf contact opnemen met Frankrijk daarvoor of regelmatig de website bekijken, ...? Plant de overheid zelf nog een informatiecampagne?

L. Doughan antwoordt dat een aanpassing van het algoritme voorlopig nog niet gepland is. Alles wat daarmee te maken heeft, zal door het wetenschappelijk comité (gemandateerde onafhankelijke experts) behandeld worden volgens de regels van goede governance die nog bepaald moeten worden (de stakeholders zullen input geven). De aanpassing voor olijfolie was een bijzonder geval (vervelend voor de overheid) dat vermeden moet worden door middel van de toekomstige regels voor goede governance.

In principe zijn de antwoorden op de vragen (FAQ's) up-to-date maar in de toekomst zullen ze enkel nog worden aangepast na overleg tussen de lidstaten (in het kader van de globale governance, opdat ze door iedereen aanvaard zouden zijn en ze dus voor alle lidstaten gemeenschappelijk zouden zijn).

Een reclamecampagne is momenteel niet gepland (gezien de kostprijs en het gebrek aan een regering met volle bevoegdheid). Voor de FOD is het een gedeelde rol om uit te leggen hoe de Nutri-Score moet worden geïnterpreteerd. Vergelijkingen moeten bijvoorbeeld in dezelfde categorie worden uitgevoerd. Het gaat er niet om gerookte zalm te vergelijken met een light drank.

Comeos vraagt om in overgangstermijnen te voorzien voor het geval de berekening voor bepaalde voedingsmiddelen moet worden aangepast. In geval van wijziging van de FAQ's wordt er gevraagd om dit aan de betrokken sectoren te laten weten opdat zij hun leden daarvan op de hoogte kunnen brengen. Wat de governance betreft, zijn er een aantal onduidelijkheden, bv. met wie moet men in welk geval contact opnemen?

Fevia nodigt de FOD Volksgezondheid uit om, bijvoorbeeld via de Adviesraad of de nieuwsbrief, alle toekomstige wijzigingen in de wetenschappelijke of technische Q&A te communiceren aan de exploitanten.

L. Doughan: wij (Nutriscore@health.fgov.be) zijn het contactpunt voor BE, zowel voor de consumenten als voor de operatoren. Wij zullen dan contact opnemen met Frankrijk om tot een gemeenschappelijk standpunt te komen. Behalve de licentiaanvragen: die worden alleen via het Franse portaal ingediend.

2d. 'Farm to fork strategy' ('Van boer tot bord'-strategie) van de Commissie (Jean Pottier) en implementatie van 'Transparency'-Verordening (B. Horion)

- **“Farm to Fork strategy”**

J. Pottier: op 11 december jl. heeft de Commissie de 'Green Deal' goedgekeurd. Dat is een pakket zéér ambitieuze maatregelen die ervoor zouden moeten zorgen dat de burgers en bedrijven van de EU een duurzame ecologische transitie kunnen doormaken. Die maatregelen zullen gepaard gaan met een eerste roadmap waarin een reeks belangrijke beleidsinitiatieven zijn verwerkt, gaande van een ambitieuze vermindering van de uitstoot tot investeringen in onderzoek en baanbrekende innovatie, teneinde het milieu van de EU te beschermen.

https://ec.europa.eu/info/publications/communication-european-green-deal_en

Er zijn drie pijlers: milieu - sociale aspecten (waaronder gezondheid) - economie. De Commissie moet met de drie pijlers rekening houden en acties voorstellen.

Een van de elementen is de 'Farm to Fork strategy': een rechtvaardig, gezond en milieuvriendelijk voedselstelsel uitwerken.

Het DG Gezondheid leidt dit dossier maar werkt hiervoor samen met andere DG's (Agri, Mare, Klimaat, Grow, ...).

De strategie zou eind maart goedgekeurd moeten zijn en gekoppeld moeten zijn aan een actieplan op verschillende niveaus: productie, transformatie, distributie en consumenten. Daar vallen verschillende aspecten onder, zoals *food information to consumer, food waste, food fraud, healthy consumption, sustainability, ...*

In het kader daarvan raadpleegt de Commissie de lidstaten en de stakeholders.

De Commissie heeft haar roadmap op 17 februari gepubliceerd. De raadpleging duurt 4 weken.

- **Implementatie van 'Transparency'-Verordening (Verordening (EU) 2019/1381)**

B. Horion: de nieuwe Verordening (EU) nr. 2019/1381 over transparantie is op 6 september 2019 in het Publicatieblad gepubliceerd en bevindt zich nu in de implementatiefase. De Verordening wijzigt de General Food Law. Ze wordt de 'Transparantieverordening' genoemd en zal van toepassing zijn vanaf 27 maart 2021, behalve wat de wijzigingen met betrekking tot governance betreft (samenstelling van de Raad van Bestuur en aanstelling van experts in panels), die vanaf 1 juli 2022 van toepassing zullen zijn. De timing om de implementatiemaatregelen te nemen is dus krap.

Ter herinnering: de Transparantieverordening heeft vier belangrijke doelstellingen:

1. De kwaliteit van studies en wetenschappelijke gegevens in dossiers inzake de toepassing van gereglementeerde stoffen, verbeteren.
2. De governance van de EFSA verder uitbouwen.
3. Een algemeen communicatieplan rond risico's uitwerken (meer gestructureerde, gecoördineerde, transparante en open communicatie).
4. Zorgen voor meer transparantie in de evaluatieprocedure voor toelatingsaanvragen voor gereglementeerde stoffen, d.w.z. de stoffen die aan specifieke voorschriften moeten voldoen (pesticiden, claims, novel foods, additieven, aroma's, enzymen, ggo's, verpakkingsmateriaal, ...).

Om die nieuwe Verordening te doen werken moet de EFSA vijf praktische regelingen treffen en gestandaardiseerde gegevensformaten vastleggen voor de gegevens van de toepassingsdossiers, die goedgekeurd moeten worden door middel van een implementatiebesluit. De Commissie moet op haar beurt twee implementatiebesluiten aannemen en onderzoeksmissies in laboratoria en verificatiestudies invoeren.

De EFSA en de Europese Commissie werken nauw samen. De voorbereiding van die maatregelen vordert normaal. Voor de EFSA en de COM gaat het om een prioritair dossier. Daarom kent de COM er de nodige middelen aan toe (zoals bv. ook het geval is voor de 'Green Deal'). De lidstaten en de stakeholders zijn en worden nog steeds geraadpleegd. Op 21 januari 2020 vond een eerste vergadering van de werkgroep 'General Food Law' (WG GFL) plaats. Die ging voornamelijk over de compatibiliteit van de in de lidstaten gebruikte informaticasystemen met het informaticasysteem van de Commissie (verslag:https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/safety/docs/gfl_expg_20200121_sum.pdf).

De Europese Commissie moet een informaticatoepassing opzetten waarmee de industrie de dossiers van toelatings- of hernieuwingsaanvragen voor gereglementeerde stoffen zal moeten indienen. Ze heeft geopteerd voor het FSCAP-systeem (Food System Common Authorisation Procedure) dat al gebruikt wordt voor de elektronische indieningen in het kader van de nieuwe regelgeving inzake Novel Foods. Voor de pesticiden zou het systeem anders kunnen zijn en zou men gebruik maken van Euclid, dat ontwikkeld wordt in een gemeenschappelijk EFSA/ECA-project.

Zodra ze ingediend zijn, zullen de aanvraagdossiers gepubliceerd en beschikbaar gesteld worden, behalve gegevens die als vertrouwelijk worden beschouwd.

In verschillende sectoren dienen de lidstaten voornamelijk als mailbox en sturen zij de dossiers onmiddellijk door naar de EFSA. In andere sectoren (bv. pesticiden, ggo's) spelen de lidstaten een actievere rol: controle van de geldigheid en evaluatie van de verzoeken tot vertrouwelijkheid voor bepaalde elementen in de dossiers. Het is op basis van die evaluatie dat er beslist wordt om alles of alleen de niet-vertrouwelijke delen van de dossiers te publiceren. Het is dus belangrijk dat de lidstaten en de EFSA gemeenschappelijke criteria gebruiken om verschillen te vermijden. De EFSA raadpleegt de lidstaten hierover op dit moment.

De volgende vergadering van de WG GFL zal plaatsvinden op 3 maart. Alle informatie wordt in volledige transparantie op de site van de COM en de EFSA gepubliceerd: https://ec.europa.eu/food/safety/general_food_law/expert_group_en.

S. Lauryssen vraagt voor welke dossiers de lidstaten zich niet mogen uitspreken over de vertrouwelijkheidsaspecten en waarom.

B. Horion antwoordt dat de nieuwe Verordening de rol van de lidstaten (zoals vastgelegd in de specifieke verordeningen) op dat vlak niet verandert. De lidstaten evalueren de vertrouwelijkheidsverzoeken alleen voor pesticiden en ggo's. In de andere domeinen doet de COM of de EFSA dat en met de nieuwe Verordening zal alleen de EFSA dat doen.

B. Horion vraagt of de verschillende sectoren dit dossier willen opvolgen en geïnformeerd willen worden op het niveau van de Adviesraad aangezien alles op de website van de COM gepubliceerd wordt.

Verschillende stakeholders antwoorden bevestigend. Op de volgende vergaderingen zal er dus informatie worden doorgespeeld.

3. In het kort

a. Update wat betreft de unielijst van voedingsaroma's (bijlage I bij Verordening 1334/2008) (K. De Pauw)

'Vegetable grill flavour' aroma zal niet langer gebruikt kunnen worden vanaf 22 april 2020.

'Vegetable grill flavour' aroma behoort tot de categorie 'overig aroma' gedefinieerd in verordening 1334/2008 inzake aroma's. Voor deze categorie van overige aroma's moest een aanvraagdossier ingediend worden om te worden opgenomen in de unielijst van toegelaten aroma's in 2015. In afwachting van een beoordeling van EFSA konden de 'overige aroma's' blijven gebruikt worden gedurende een overgangperiode tot april 2018 (volgens verordening 873/2012). De bedoeling was dat tegen april 2018 aroma's met een positief EFSA-advies in de unielijst opgenomen werden. Echter, EFSA kon niet op tijd haar veiligheidsevaluatie afwerken. Daarom werd de overgangsmaatregel verlengd met twee jaar, dus tot april 2020.

De EFSA opinie van het 'vegetable grill flavour' aroma is intussen beschikbaar. Er zijn echter nog onzekerheden waardoor de veiligheid van het aroma niet kon aangetoond worden. Bij gebrek aan een positieve EFSA-opinie kan het 'vegetable grill flavour' niet toegevoegd worden aan de unielijst. De verlengde overgangperiode loopt af op 22 april 2020, vanaf deze datum is het niet langer toegelaten om 'vegetable grill flavour' te gebruiken. Producten met het aroma die voor 22 april 2020 rechtmatig in de handel worden gebracht of geëtiketteerd worden, kunnen in de handel worden gebracht tot datum van minimale houdbaarheid of uiterste consumptiedatum.

Link naar de EFSA opinie: <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/5675>

Bij vragen: katrien.depauw@health.fgov.be

b. Notificatieplicht van voeding voor bijzondere groepen: tijdsplanning voor verschillende producten (Els Heyvaert/Amandine Darimont, Isabelle Laquiere)

In 2016 zijn er (zoals bekend) enkele gedelegeerde verordeningen rond voeding voor specifieke groepen gepubliceerd. Deze gaan elk op een verschillend moment in voege.

Het KB van 18 februari 1991 blijft voor elk onderdeel telkens van toepassing tot de specifieke toepassingsdatum van de specifieke verordening.

Het KB blijft sowieso van toepassing voor de verkoop van FSMP's door officina apothekers. Ook voor babyvoeding en bewerkte voedingsmiddelen op basis van granen voor zuigelingen en jonge kinderen blijft het KB gelden.

2020_02_18_adviesr
aad_FSG_new_regul

Hierbij een kort overzicht.

- Verordening 2016/128 voor voeding voor medisch gebruik is reeds van toepassing sinds vorig jaar. Het gedeelte rond medische voeding voor zuigelingen jonger dan 1 jaar is echter pas van toepassing vanaf 22 februari 2020.
- Verordening 2016/127 voor zowel volledige zuigelingen- als opvolgzuigelingenvoeding is van toepassing vanaf 22 feb 2020. Behalve indien deze op basis is van eiwithydrolysaten. Deze is pas van toepassing vanaf 22 februari 2021.
- Verordening 2017/1798 is dan weer van toepassing op volledige dagvervangende maaltijden voor gewichtsbeheersing. Deze is van toepassing vanaf 27 oktober 2022.

Wat is de impact voor de verplichte notificatie voor deze producten?

- Momenteel is notificatie enkel verplicht voor FSMP en IF.
- Vanaf 22 februari 2020 moet ook opvolgzuigelingenvoeding die andere stoffen bevat dan deze die voorkomen in de bijlage II van verordening 2016/127 worden genotificeerd.
- Vanaf 22 februari 2021 moet ook de opvolgzuigelingenvoeding op basis van eiwithydrolysaten genotificeerd worden.
- Voor de producten voor gewichtsbeheersing willen we u er aan herinneren dat gewone vervangmaaltijden voor gewichtsbeheersing sinds 21 juli 2016 moeten genotificeerd worden als verrijkte voeding.
- Voor de volledige dagvervangende maaltijden voor gewichtsbeheersing is notificatie pas verplicht vanaf 27 oktober 2022.

Voor de notificatie wordt aangeraden om online te notificeren via het FOODSUP-systeem (waarvoor een ADMIN-toegang kan worden aangevraagd). [Onze website](#) en het [document rond de veranderingen](#) in de wetgeving zal geüpdatet worden.

c. Update normdiscussie dioxines (C. Vinkx)

In het EFSA-advies van 2018 wordt duidelijk dat de huidige contaminatiegraad van levensmiddelen, die veel beter is dan dertig jaar geleden, door een ander bril moet bekeken worden. De TWI is nu 2 pg TEQ/kg bw in plaats van 14 pg TEQ/kg bw en de blootstelling overschrijdt dit gehalte voor een belangrijk deel van de bevolking. Er is werk aan de winkel voor reductie van de blootstelling. Er zijn gesprekken aan de gang voor normverlaging, op basis van het ALARA-principe en dus de statistieken, rekening houdend met analytische beperkingen. Mogelijks worden er voedselgroepen toegevoegd, zoals vlees van paard en everzwijn. Er zal evenwel geen stemming gebeuren voordat er duidelijkheid is over de herbeoordeling van de TEF-waarden door de WHO. Naast een wijziging van normen is het ook de bedoeling om de actielimieten voor het aanpakken van contaminatiebronnen te actualiseren.

Het WHO-onderzoek zal wellicht binnen een aantal maanden afgerond zijn.

d. Update normdiscussie mycotoxines: T-2 en HT-2 toxines, DON en gemodificeerde vormen, moederkoornsclerotia en -alkaloïden (C. Vinkx)

1. Moederkoornsclerotia en -alkaloïden

De normen zijn niet meer in de discussiefase, maar kunnen vrijdag nog niet gestemd worden, dus we verwachten een stemming in april.

2. T-2 en HT-2 toxines

De normdiscussie is volop bezig voor de som van T-2 en HT-2 toxine in granen en graanproducten. Iedereen wil normen voor maalfracties. Normen voor onverwerkt graan en voor samengestelde consumentenproducten zoals brood zijn ook in bespreking. Men dient gevoelige analysemethoden te gebruiken, want 10 µg/kg moet meetbaar zijn. Er komt nog een stakeholderconsultatie en we verwachten dat de Commissie in mei of juni een mycotoxineforum organiseert (waarop de Europese federaties zullen worden uitgenodigd).

3. DON en gemodificeerde vormen

Hoewel we weten dat er naast DON ook gemodificeerde vormen zijn die ook gevaarlijk zijn voor de gezondheid, werd besloten om nu nog geen normen voor totaal DON (DON + 3-acetyl-DON + 15-acetyl-DON + DON-3-glucoside) op te stellen ter vervanging van de normen voor DON, maar wel om de normen voor DON te actualiseren/reduceren. Voorstellen hierover zijn in bespreking, op basis van data. Bij voorbeeld voor brood 400 in plaats van 500 µg/kg. Een tweede actie is het zoeken naar een impuls om aan meer data voor totaal DON te geraken. Er zijn nu immers te weinig data om het ALARA-principe goed toe te kunnen passen. De profielen kunnen sterk verschillen naargelang de regio, het gewas en het oogstjaar. In België was er eerder een onderzoeksproject waarin relatief veel acetyl-DON gevonden werd in graanproducten op onze markt (FR constateerde anderzijds dat, behalve voor maïs, deze vorm weinig relevant was).

Graag roepen we iedereen op om mee data te verzamelen.

FEVIA vraagt of reeds contact werd opgenomen met de Belgische federatie van de bakkerijsector (Kathou Wagemans) en waarover het onderzoeksproject precies gaat of ging.

C. Vinkx antwoordt dat nog geen contact werd opgenomen met de bakkerijsector. Wat het eerder onderzoeksproject MYCOMASK betreft, gaat het om gegevens van een aantal jaren geleden. We hebben reeds nieuwe/recentere gegevens nodig. De bevindingen van het project met als titel “Beoordeling van de chemische risico’s van voedingsmiddelen die gemaskeerde Fusarium toxines bevatten” zijn te lezen in M. De Boevre et al. 2012. Natural occurrence of mycotoxins and their masked forms in food and feed products. World Mycotoxin Journal, 2012, 5(3): 207-219.

e. Update normdiscussie plantentoxines: tropaanalkaloïden, pyrrolizidine-alkaloïden, opiumalkaloïden, cyanogene glycosiden, THC (tetrahydrocannabinol) (C. Vinkx)

1. Tropaanalkaloïden

Dit zit niet meer in de discussiefase. De verordening zal wellicht in april gestemd worden. De federatie THIE heeft het actieplan m.b.t. onkruid uitgelegd voor thee en kruideninfusies. Dit is een mooi voorbeeld.

2. Pyrrolizidine-alkaloïden

De ontwerpverordening zal wellicht ook in april gestemd worden.

3. Opiumalkaloïden in maanzaad en bakkerswaren met maanzaad

Op Europees niveau kwam er veel reactie op de stakeholderconsultatie. Voor bakkerswaren wil de sector dat er meer verantwoordelijkheid komt te liggen bij de leveranciers van maanzaad.

Er wordt nog verder nagedacht hoe dat vorm kan worden gegeven. Hoe het morfingehalte beheren in maanzaad van rassen van farmaceutische kwaliteit? Wie moet de zaden wassen en drogen?

4. Cyanogene glycosiden in lijnzaad

Het EFSA advies geeft aanleiding tot normdiscussie voor cyanogene glycosiden in lijnzaad. Er is geen probleem met lijnzaadolie. De norm voor lijnzaad als levensmiddel moet uiteraard lager zijn dan de norm die reeds bestaat voor lijnzaad in diervoeder (250 mg/kg).

5. THC (tetrahydrocannabinol) in levensmiddelen op basis van hennep

Het EFSA advies wijst op acute gevaren. Er is nood aan harmonisatie van een aantal nationale normen. Er zijn nu Europese normen in de maak voor totaal THC (of som delta-9-THC en precursor THCA en misschien ook nog delta-8-THC) in hennepzaad, hennepolie, hennepmeel en misschien komen er nog andere (samengestelde) levensmiddelen bij. De normen moeten streng genoeg zijn om de veiligheid te verzekeren en worden dus niet enkel van statistieken afgeleid.

C. Vinkx: voor THC moet de stakeholdersconsultatie nog gebeuren, maar er is al informatie gekomen van stakeholders. We zullen bekijken of we dit verder kunnen bespreken via de adviesraad dan wel via een ad-hoc-werkgroep. Meest concrete vraag is: In welke samengestelde levensmiddelen worden henneproducten gebruikt? Daar hebben we namelijk nog onvoldoende zicht op.

f. Andere punten landbouwcontaminanten: quinolizidine-alkaloïden, ochratoxine A, glycoalkaloïden

1. **Quinolizidinealkaloïden** in lupine: plantentoxinen met acute toxische effecten, zie EFSA-advies 2019. Opvolging daarvan is nuttig, maar de normdiscussie kan nog niet gevoerd worden omdat er meer gegevens nodig zijn over concentraties voor een reeks van 6 of 9 stoffen en consumptie van lijnzaad.

2. Er worden binnenkort nog een EFSA-adviezen verwacht over **ochratoxine A** (de publieke consultatie over het ontwerpadvies is al gebeurd) en over **glycoalkaloïden** waaronder solanine in aardappelproducten (publieke consultatie ontwerpadvies wellicht binnenkort). Deze adviezen zijn dus nog niet aangenomen (binnen enkele maanden).

3. Verordening (EU) Nr. 2019/1901: normverlaging voor **citrinine** 100 µg/kg voedingssupplementen op basis van met rode gist *Monascus purpureus* gefermenteerde rijst, van toepassing vanaf 1 april 2020.

g. Update toelatingsaanvragen additieven (C. Vinkx)

1. Het dossier over kleurstoffen in decoratielagen op **chocolade** is zeer complex, zie onder meer de lange lijst van kleurstoffen, waaronder een aantal probleemkleurstoffen (vb titaandioxide) die nu geen toelating zullen krijgen.

2. Sommige dossiers blijven geblokkeerd, bij voorbeeld aanvragen voor additieven waarvoor er in het kader van de opvolging van herbeoordeling meer data gevraagd zijn. Voor **benzoesaat** worden er geen toelatings meer gegeven totdat het probleem van te hoge blootstelling opgelost is. We weten van informatie bij Codex Alimentarius dat de fabrikanten studies doen over de toxiciteit bij hogere blootstelling, omdat de ADI afgeleid is van de hoogste geteste dosis. Er is echter al vertraging in de planning. Er is geen duidelijkheid of de studieresultaten ook ingediend zullen worden bij de Europese Commissie, voor een beoordeling door EFSA. Het zou nuttig zijn als die wel degelijk worden ingediend. Anders moet de blootstelling via risicomanagement gereduceerd worden.

3. Er zijn verschillende aanvragen voor andere vormen en productiewijzen van **steviolglycosiden**. Er is een positief EFSA-advies voor “Rebaudioside M produced via enzyme-catalysed bioconversion of purified stevia leaf extract”. Het is de bedoeling dat dezelfde gebruiksvoorwaarden zullen toegekend worden aan verschillende vormen van steviolglycosiden die dezelfde ADI hebben. Het voorstel in de EU is wel om verschillende namen toe te kennen om de consument niet te misleiden. De consument weet immers goed dat steviolglycosiden van natuurlijke oorsprong uit Stevia komen. Bij het nieuwe dossier gaat het om steviolglycosiden uit Stevia die door enzymen (geproduceerd door genetisch gewijzigde micro-organismen) gewijzigd zijn om veel rebaudioside M te bekomen. Rebaudioside M is in de plant slechts een kleine fractie van de steviolglycosiden. Het is interessant omdat het een goed smaakprofiel heeft. Het zijn dus “enzym modified steviol glycosides”. Als we de consument niet willen misleiden en een verschil willen maken, betekent dit ook een wijziging van naam en nummer voor de gekende steviolglycosiden. De momenteel gekende steviolglycosiden zouden dan het nummer E960a krijgen in plaats van E960, en de naam zou aangevuld worden met “uit Stevia” of “uit Stevia rebaudiana Bertoni”. De nieuwe steviolglycosiden krijgen mogelijks het nummer E960c of E960c(i), rekening houdend met de nummering bij Codex Alimentarius. De naam is nog onder discussie; de naam die EFSA gaf is niet helemaal geschikt.

Er zijn nog twee dossiers voor andere soorten “enzyme modified steviol glycosides” ingediend en in behandeling bij EFSA.

Verder is er nog een aanvraag lopende voor geglycosyleerde steviolglycosiden, waarbij de stoffen met behulp van enzymen groter gemaakt worden en het smaakprofiel wijzigt. Een aanvraag voor het steviolglycoside rebaudioside A dat volledig door een genetisch gewijzigd micro-organisme is geproduceerd, is ingetrokken door de aanvrager.

S. Laurysen: wat betreft de guidelines voor etikettering, wat mag eigenlijk op het etiket? Is dit afdwingbaar? We krijgen regelmatig vragen van consumenten over de vermeldingen rond stevia.

J. Pottier verwijst naar de: [Leidraad over de etikettering en reclame van voedingsmiddelen die steviolglycosiden bevatten](#). Een leidraad blijft een leidraad, maar is gebaseerd op de bestaande wetgeving, die afdwingbaar is! In het algemeen is de FOD economie bevoegd voor de bepalingen m.b.t. het misleiden van de consument. Als

de toelatingen worden gewijzigd zal de leidraad worden geüpdatet. Er staan ook diverse voorbeelden in van toegelaten vermeldingen.

FEVIA vraagt of voor additieven die via enzymen geproduceerd worden, er standaard telkens een ander identificatienummer wordt gegeven. Al dan niet binnen hetzelfde E-nummer, vb E160a, i, ii, iii ...?

C. Vinx antwoordt dat de enzymen zelf die worden gebruikt enkel en alleen om additieven te produceren buiten de enzymverordening vallen. Evenwel worden alle aspecten van een additievendossier bekeken inclusief de beoordeling van de gebruikte enzymen, en worden specificaties vastgelegd bij toelating van een additief, grotendeels op basis van het EFSA-advies. De enzymen zullen wel vernoemd worden. Er kan dus inderdaad ook beslist worden om i, ii, iii bij eenzelfde E-nummer toe te kennen in geval van productie van een additief met verschillende enzymen.

h. Update opvolging herbeoordelingen additieven (C. Vinx)

1. Titaandioxide E171. De Commissie heeft een ontwerpverordening gemaakt ter wijziging van de specificaties. Schraping van de optie coating (niet ondersteund met nieuwe gegevens). Limiet voor resten van kiemen zoals mica. Mediane minimale diameter van de deeltjes (constituent particles) groter dan 100 nm. Stemming mogelijks in april. Van toepassing onmiddellijk na de publicatie (volgens informatie van de fabrikanten is er geen nood aan overgangsmaatregelen).

Er komt nog een vervolgstuk, cfr toxicologische studie.

2. Annatto bixine en norbixine: stemming vrijdag. Overgangperiode voorzien. Betreft een aanzienlijke wijziging.

C. Vinx antwoord op een vraag van FEVIA dat er enerzijds een aantal nieuwe toelatingen zijn, anderzijds wijzigingen van de bestaande toelatingen. De wijzigingen omvatten zowel de gebruiksvoorwaarden, de specificaties als de etikettering. Voor alles wat niet conform is met de nieuwe verordening, maar wel met de huidige, is er een overgangstermijn van 6 maanden na de publicatie! De tekst zal naar verwachting deze zomer worden gepubliceerd. De overgangperiode zou dus in het volgend voorjaar aflopen. Nadien mogen er geen producten meer geproduceerd worden met annattoleurstoffen die niet conform zijn aan de nieuwe specificaties en moeten de nieuwe gebruiksvoorwaarden en etiketteringseisen gerespecteerd worden. Er is dan enkel nog een overgangstermijn voor levensmiddelen die reeds eerder geproduceerd waren.

Nieuwe etiketteringsregels:

- Annatto bixine: E 160b (i)
- Annatto norbixine: E160b (ii)

3. Overzicht van herbeoordelingen. Momenteel is twee derde van het ganse herbeoordelingsprogramma afgewerkt. Volgens de verordening met het herbeoordelingsprogramma moet alles afgewerkt zijn tegen eind dit jaar, maar dat is niet haalbaar. In 2020 zullen onder andere de intensieve **zoetstoffen** afgerond geraken, en mogelijks ook de polyolen.

4. Gelieve aandacht te hebben voor een reeks “**call for data**” op de website van EFSA. Er is nu een call lopende voor onder meer zoetstoffen en tocoferolen. Binnenkort komen er nog calls, waaronder één voor citroenzuur en citraten.

i. Update enzymen (C. Vinx)

Het **Register van enzymen** (lijst van ingediende dossiers; is nog geen positieve lijst) is bijna klaar en zal vrijdag worden gepresenteerd door de COM. Sommige van de dossiers zijn intussen al ingetrokken door de aanvrager of waren ongeschikt.

Er zijn steeds meer **EFSA-adviezen** beschikbaar. Tot nu toe zijn er een aantal adviezen met een onvoldoende voor het dossier. Deze enzymen kunnen later dus niet op de positieve lijst komen. Twee enzymen met zeer negatieve adviezen mogen nu al niet meer gebruikt of verkocht worden (antibiotocaresistentiegen aanwezig in het ene, tetracycline aanwezig in het andere).

federale overheidsdienst

**VOLKSGEZONDHEID,
VEILIGHEID VAN DE VOEDSELKETEN
EN LEEFMILIEU**

Er is **nog werk te doen** voor beoordeling van gebruiken op het vlak van technische nood en misleiding van de consument, door experts bij de Europese Commissie en de lidstaten. De positieve lijst zal dus niet klaar zijn tegen 2020 zoals aanvankelijk was ingeschat.

FEVIA vraagt of aanvragen die na 2015 werden ingediend ook op de (eerste) positieve lijst kunnen komen?

C. Vinkx: antwoordt dat dat juridisch niet kan maar dat het niet is uitgesloten dat er al een wijzigende lijst wordt gepubliceerd, bijna gelijktijdig met de eerste lijst. Er kunnen dus nog altijd dossiers worden ingediend.

j. Nieuwe oproep contractueel onderzoek (C. Vinkx).

Binnenkort (wellicht donderdag) lanceren we opnieuw een oproep betreffende beleidsvoorbereidende onderzoeksprojecten over voedselveiligheid, diergezondheid en plantengezondheid.

Het lopende project “acrylamide other food” (uitgevoerd door Sciensano en gefinancierd via de FOD) leunt aan bij de monitoringaanbevelingen van vorig jaar voor een aantal levensmiddelen, waaronder groentechips (meerdere overschrijdingen van de indicatieve waarden zijn reeds aan het FAVV meegedeeld). Als het afgesloten is (tegen de zomer), zullen de resultaten gepresenteerd worden op een volgende adviesraad.

4. Komende evenementen, conferenties en workshops

/

5. Varia

/

VOLGENDE VERGADERING: 26 MEI 2020 OM 14.00 UUR

Aanwezigheidslijst

<u>Membres du Conseil consultatif /Leden van de Adviesraad</u>	<u>Effectif / Effectief</u>	<u>X - V</u>	<u>Suppléant/ Vervanger</u>	<u>X - V</u>
Président / Voorzitter	Mortier Philippe	V		
Responsable du service Alimentation -Verantwoordelijke van de dienst Voedingsmidde	Berthot Carl	X		
AFSCA - FAVV	Moons Emmanuelle	X	Maudoux Jean-Philippe	
SPF Economie - FOD Economie	Ogiers Luc	V	Bastin Valérie	V
Secteur de la fabrication d'aliments pour animaux - Sector van de productie van dierenvoeders				
BEMEFA/APFACA	Dejaegher Yvan	V	D'Hooghe Katrien	V
Secteur de la production agricole - Sector van de landbouwproductie				
Boerenbond	Claeys Herman		Vanoirbeek Luc	
Fédération Wallonne de l'Agriculture (FWA)	Ledur André	V	Duysen Stéphanie	V
Algemeen BoerenSyndicaat vzw (ABS)	Depraetere Guy		De Busschop Koen	
Industrie alimentaire - Voedingsindustrie				
FEVIA	Bresseleers Guido	X	Guillaume Nathalie	
FEVIA	O'Sullivan Maureen		Hallaert Johan	
FEVIA	Van Mulders Mark	X	Sermeus Maud	X
Compléments alimentaires - Voedingssupplementen				
BACHI Vzw (E) // NAREDI (S)	Marc Gryseels		Valerie Vercaammen	
Industrie chimique - Chemische nijverheid				
Essenscia - DETIC	Nele Plas		Heylen Kevin	
Commerces et distribution - Handel en distributie				
Comeos	Hemdane Sami	X	De Greve Nathalie	
Unizo	Bert Véronique	V	Ardies Luc	
FVPhouse // Fédération nationale des bouchers, charcutiers et traiteurs d	Cattoor Nele	X	Pottier Jean-Luc	
Verbond van Belgische Tuinbouwcoöperaties (VBT)	De Craene Ann	V	Lies Elsen	V
Horeca				
Bemora	Terrynt Stijn		Hemdane Sami	X
FED. Ho.Re.Ca Bruxelles-Brussel // VZW Navefri - Unafri ASBL	Tomaz Paulo		Lefèvre Bernard	
Représentants des consommateurs et des organisations familiales - Verbruikersorganisatie				
Test-Achats - Test-Aankoop	Laurysen Sigrïd	X	Bonnaewyn-Stéphanie	
Test-Achats - Test-Aankoop	Van den Broeck Aline		Vandenbroucke Joost	
AB-REOC - BV-OECO	Muraille Billy-Ray	X	De Cort Leen	
O.N.E. // Kind en Gezin	Claes Nathalie		Quintelier Sigrïd	
Protection de l'environnement - Milieubescherming				
Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen // Biowallonie Asbl	Bienstman Mathias		Grogna Philippe	
SPF Santé publique - FOD Volksgezondheid				
Expert	Horion Benoît	X		
Expert	Darimont Amandine	X		
Expert	De Pauw Katrien	X		
Expert	Laquiere Isabelle	X		
Expert	Pottier Jean	X		
Expert	Vinkx Christine	X		
Expert	Heyvaert Els	X		
Expert	Meunier Joëlle			
Expert	de Clock Dominique			
Expert	Storms Tom			
Expert	Lardinois Kelly			
Expert	Dumont de Chassart Quentin			
Expert	Doughan Laurence	X		
Expert	Rigaut Dominique			
Expert	Hoepied Philippe	X		
Expert	Van Nevel Johan	X		
Relations internationales - Internationale betrekkingen				
	Kubina Anna			
Cabinet - Kabinet Maggie De Block				
	Lecok Harmen			
Cabinet - Kabinet Maggie De Block				
	Legroe Peter			
Cabinet - Kabinet Denis Ducarme				
	Bolle Fabien			
Invité du 18 février 2020	Lieven Van Herzele (Celhoofd Plantenbescherming)			X
X = Présent- Aanwezig V = Excusé - Verontschuldigd				